

**ESTUDI I DIAGNÒSTIC
DE SITUACIÓ DE
L'EMPREDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA SOCIAL
I SOLIDÀRIA
VALENCIANA**

RESUM EXECUTIU

AMB EL SUPORT DE

ÍNDEX

- Introducció
- Metodologia
- Marc conceptual
- Aproximació quantitativa a l'ecosistema d'emprenedoria cooperativa i lligada a l'Economia Social i Solidària en el País Valencià
- Aproximació qualitativa a l'ecosistema d'emprenedoria cooperativa i lligada a l'Economia Social i Solidària en el País Valencià
- Aproximació participativa a l'ecosistema d'emprenedoria cooperativa i lligada a l'Economia Social i Solidària en el País Valencià
- Conclusions i recomanacions per a l'expansió i desenvolupament de l'ecosistema d'emprenedoria cooperativa i lligada a l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària en el País Valencià
- Bibliografia

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCIÓ

- Voluntat de la **Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària del País Valencià** per tal d'elaborar un diagnòstic de l'estat actual de l'ecosistema d'emprenedoria cooperatiu i lligat a l'**Economia Social i Solidària (ESS)**
 - Alt grau d'heterogeneïtat
 - Ecosistema de reduïdes dimensions

INTRODUCCIÓ

- Objectius
 - Analitzar la composició actual de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià, tant a nivell organitzacional com a nivell humà
 - Analitzar els elements interns i externs que condicionen l'ecosistema a diversos nivells (institucional, jurídic, econòmic, social, laboral, etc)
 - Analitzar les percepcions de les persones, projectes, empreses i entitats que el conformen
 - Identificar bones pràctiques i exemples d'èxit
 - Establir una sèrie de recomanacions per a l'expansió i desenvolupament de l'ecosistema, a partir de les quals es puguem definir accions concretes
 - Retornar tant a l'ecosistema d'ESS del País Valencià, al teixit econòmic/empresarial, com a la societat valenciana en general els resultats de l'estudi

METODOLOGIA

METODOLOGIA

- Àmbit d'investigació
 - S'identifica l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària del País Valencià amb la Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària del País Valencià
- Tècniques d'investigació
 - Enquesta: 33 entitats
 - Dos grups de discussió
 - Cinc entrevistes
 - Dinàmica participativa: DAFO

MARC CONCEPTUAL

MARC CONCEPTUAL

- Qüestionament del **paradigma econòmic** racional de creixement il·limitat i acumulació de riquesa
- Naixement del concepte d'Economia Social i Solidària a **França** durant el **s.XIX**
- El **context** de cada país condiona la conceptualització de l'ESS

MARC CONCEPTUAL

- **Espanya** va ser el primer país en aprovar una **lleï d'economia social** a Europa
 - Conjunt d'**activitats econòmiques i empresarials**, que en l'àmbit privat persegueixen l'**interès col·lectiu** dels seus integrants, l'**interès general** econòmic o social
- **Principis** de l'economia social:
 - **Gestió autònoma, transparent, democràtica i participativa**
 - Aplicació dels **resultats** obtinguts de l'activitat econòmica **en funció del treball aportat**
 - Promoció de la **solidaritat interna** i amb la societat
 - **Independència** respecte als poders públics

MARC CONCEPTUAL

- ESS com a **poder anticíclic** dins del panorama econòmic d'un país, rebaixant els nivells d'atur en moments de crisis i una forta capacitat de crear capital social i expandir-lo per entorns comunitaris
- **Deficiències de naturalesa estructural** a les entitats de l'ESS que afecten a la seua sostenibilitat

**APROXIMACIÓ
QUANTITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA**

APROXIMACIÓ QUANTITATIVA A L'ECOSISTEMA D'EMPRENEDORIA COOPERATIVA I LLIGADA A L'ECONOMIA SOLIDÀRIA

- Anàlisi quantitativa de l'ecosistema d'ESS al País Valencià
- Tres blocs de preguntes a l'enquesta:
 - Perfil de les entitats
 - Economia Social i Solidària, **com i per què?**
 - **Caracterització** de l'estat de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià i de les seues entitats representatives (XEASPV)

**APROXIMACIÓ
QUANTITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOLIDÀRIA**

Perfil de les entitats

- Ecosistema basat en l'atomització de l'activitat econòmica, i la no concentració en entitats de **grans dimensions**
- Estructura lleugerament **feminitzada** (56,4% de dones; taxa de feminització mitjana de 1,3 dones per cada home)
- Major part al **sector terciari**
- Predominança d'entitats que treballen a **territori estatal** (autonòmic, comarcal, local i nacional) amb quasi el 89% del total
- **Tendència de creixement** de creació de noves cooperatives **des de 1995 fins a 2019**
- Presència significativa de **persones entre 30 i 50 anys**

APROXIMACIÓ QUANTITATIVA A L'ECOSISTEMA D'EMPRENEDORIA COOPERATIVA I LLIGADA A L'ECONOMIA SOLIDÀRIA

Economia social i solidària, com i per què?

- Autopercepció majoritària de **nivells de coneixement mitjans i profunds** dels principis de l'Economia Social i Solidària
 - Sector terciari coneixement profund
 - Sectors primari i secundari coneixement mitjà
- Autopercepció d'un **alt grau de nivell d'assumpció i pràctica** dels principis de l'Economia Social i Solidària
- **No hi ha una prioritització clara dels principis**, tot i que es dona certa preeminència al **treball digne** com a principi més valorat (22,4%)
- Aquelles entitats que es sumen a l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària ho fan prioritàriament com una **qüestió ideològica o de principis**, abans que com a un mitjà per a assolir alguna cosa diferent a la pròpia pertinença a l'ecosistema

**APROXIMACIÓ
QUANTITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOLIDÀRIA**

Caracterització de l'estat de l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària al País Valencià i de les seues entitats representatives (XEASPV)

- Majoritàriament no es considera que el present siga un bon moment per a l'ecosistema: únicament el **10%** de les entitats identifiquen una bona situació per al paradigma de l'ESS al País Valencià
- El conjunt de les barreres al desenvolupament percebudes obtenen percentatges prou similars
 - Les qüestions referides a l'àmbit extern o a les relacions establides per l'ecosistema amb el seu entorn són les que es consideren com a **barreres de major importància**
 - Les qüestions internes o referides a la identitat de l'ecosistema i l'arrelament de les entitats no es consideren especialment problemàtiques

**APROXIMACIÓ
QUANTITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOLIDÀRIA**

Caracterització de l'estat de l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària al País Valencià i de les seues entitats representatives (XEASPV)

- Tot i que cap entitat entén que l'impacte siga inexistent, dos terços de les mateixes entenen que és neutre o superficial (66,7%)
- Les entitats consideren que XEASPV ha de desenvolupar el “foment de la intercooperació” (18,75%), la “incidència política al respecte de l'ESS” (16,41%) i “l'augment del nombre d'entitats que formen part de XEASPV” (13,28%)
- Voluntat de consolidar i enfortir l'ecosistema en diverses direccions, orientant els esforços tant cap a l'interior com cap a l'exterior

**APROXIMACIÓ
QUANTITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOLIDÀRIA**

Caracterització de l'estat de l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària al País Valencià i de les seues entitats representatives (XEASPV)

- El **84,85%** de les entitats plantegen una postura favorable a que XEASPV comence a **oferir serveis professionals**
- Dos terços de les entitats (**66,6%**) estan disposades a **augmentar la quota d'afiliació**
- No existeix una **predisposició massa favorable a augmentar el grau d'implicació** a XEASPV per part de les entitats
 - Quant més recent és l'any de formació major és la seua disposició a participar
 - Entre les que no presenten una disposició favorable a augmentar el grau d'implicació prima la **no disposició de temps** (27,3%) seguit per la **no existència d'una situació favorable a l'entitat** (18,2%)

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA EN
EL PAÍS VALENCIÀ**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

- Cinc entrevistes en profunditat amb agents clau de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià
- Dos grups de discussió amb treballadores de diferents entitats pertanyents a l'ecosistema de l'ESS al País Valencià

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

- Principals temàtiques sorgides:
 - Límits de l'Economia Social i Solidària al País Valencià
 - Valoracions al respecte de la **trajectòria** de l'ecosistema de l'Economia Social i Solidària al País Valencià
 - Valoracions sobre la **situació actual** de XEASPV
 - Línies estratègiques de **futur**
 - Formes de **funcionament** de XEASPV
 - **Altres territoris** de l'estat com a model

APROXIMACIÓ QUALITATIVA A L'ECOSISTEMA D'EMPREDORI A COOPERATIVA I LLIGADA A L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA EN EL PAÍS VALENCIÀ

Anàlisi de les entrevistes

Límits de l'Economia Social i Solidària al País Valencià

- Es considera que una **expansió** dels mateixos resulta condició necessària per tal d'incrementar la **influència social i política** del paradigma:
 - **Augment del nombre de projectes** que formen part de les entitats de l'ESS al País Valencià
 - **Expansió de l'ecosistema cap a altres contextos**
 - **Convergència** entre l'ESS i la resta de models d'economies transformadores (Economia del Bé Comú, Economia de Triple Impacte...)
- L'ecosistema formal de l'ESS no va més enllà de **XEASPV**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions al respecte de la trajectòria de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià

- **Línies estratègiques i de funcionament:**
 - **Constitució** d'una **estructura més cuidadora i habitable**
 - **Estabilització** econòmica, estructural i funcional de la xarxa
 - **Visibilització** a través del posicionament de la xarxa a l'agenda pública
- **Precarització i insostenibilitat** de la secretaria tècnica

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions al respecte de la trajectòria de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià

- **Renovació** de les estructures de governança de XEASPV i les seues formes de funcionament
 - Introducció de les **cures** com element essencial a les estructures de l'organització
 - Elaboració de **protocols** d'entrada i eixida
 - Treball al voltant de la **identitat**
 - Foment de la **participació** i definició de diferents règims d'implicació
 - Formació i introducció de **metodologies de gestió horitzontal**
 - Treball de **cohesió interna**
 - Generació de **comissions de treball**
- Treball d'**incidència social i visibilització**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions sobre la situació actual de XEASPV

- Pèrdua d'estabilitat econòmica i funcional
 - Debilitament estructural de la xarxa
 - Qüestionament de la perspectiva feminista i cuidadora
- Pèrdua de poder d'interlocució amb l'administració

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions sobre la situació actual de XEASPV

- Davallada molt significativa dels nivells de participació que es manifesta en:
 - Incapacitat per escometre el necessari **relleu** en els òrgans de governança i secretaria tècnica
 - Incapacitat per generar **comissions de treball** estables
 - **Desconeixement** mutu entre el sector implicat i el no-implicat
 - Dificultats per establir **canals de comunicació**
 - **Escissions** i duplicitats

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions sobre la situació actual de XEASPV

- Davallada molt significativa dels nivells de participació que s'explica amb arguments de natura diversa:
 - Falta de voluntat de **participar** per part de moltes entitats
 - Falta de voluntat de **pagar una quota**
 - Devaluació de la posició i **sostenibilitat econòmica** de moltes entitats
 - **Relaxació**
 - Falta d'**apropiació** de les estructures tradicionals de la xarxa
 - **Esgotament** de moltes entitats
 - **Desidentificació** entre la realitat de XEASPV i la realitat de les entitats
 - Percepció de que la xarxa no és **important**
 - Pèrdua de **confiança** en la raó de ser i sentit de la xarxa
 - Percepció de que existeix un **interès** purament utilitarista i propi

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Valoracions sobre la situació actual de XEASPV

- Es plantegen nous reptes
 - No s'ha aconseguit **visibilitzar** la xarxa en alguns espais, especialment entre alguns sectors dels moviments socials i a les institucions educatives
 - Impacte social de la xarxa i del paradigma de l'ESS: s'identifica una **desconnexió** entre allò que fa XEASPV i la societat en general

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Línies estratègiques de futur

- Recuperació de la **posició estratègica** a través de la consolidació de l'ecosistema de l'ESS
- Aprofundiment del seu **impacte social** i de la seua visibilitat als diferents espais d'influència

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Línies estratègiques de futur

- Es pensa que XEASPV hauria de ser **visible** per a:
 - L'administració pública
 - El tercer sector
 - Les institucions educatives
 - Els moviments socials
 - La **societat** en general

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Línies estratègiques de futur

- Es considera que un potencial **augment de la xarxa facilitaria el finançament** de les seues estructures

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Línies estratègiques de futur

- Consolidació de l'ecosistema de l'ESS al País Valencià a través de diferents línies d'actuació:
 - Captació de noves entitats sòcies
 - Consolidació econòmica i financera de les entitats que ja formen part
 - Estabilització de l'estructura operativa i funcional
 - Foment de la participació de les entitats a la xarxa
 - Enxarxament i intercooperació

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Formes de funcionament de XEASPV

- Dos tasques fonamentals:
 - Treball de manteniment estructural de la xarxa
 - Quotes
 - Treball voluntari
 - Realització de **projectes** que permeten expandir l'ecosistema, visibilitzar la xarxa i el paradigma de l'ESS i enfortir la intercooperació
 - Treball voluntari
 - Treball de les entitats fent servir XEASPV

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi de les entrevistes

Altres territoris de l'estat com a model

- Catalunya i Euskadi com a models en relació a:
 - La seua capacitat per instituir-se com a interlocutores amb l'administració pública
 - La seua capacitat per aglutinar en diferents projectes entitats, així com de constituir estructures sòlides
 - La seua capacitat per tal de visibilitzar i materialitzar en realitats palpables com un mercat social potent el paradigma de l'ESS

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

- Principals temàtiques:
 - Diagnòstic de partida
 - Valoracions sobre el que s'espera de XEASPV
 - Valoracions sobre el lloc que hauria d'ocupar XEASPV al seu context social i d'influència
 - Valoracions sobre com ha de funcionar XEASPV
 - Necessitat de prioritització

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

Diagnòstic de partida

- Multitud de maneres de practicar l'ESS
- Esgotament generalitzat entre les entitats que qüestiona el potencial transformador de l'ESS
- Dependència de finançament de l'administració pública per part de moltes entitats
- Legislació poc adaptada a l'ESS

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

Valoracions sobre el que s'espera de XEASPV

- Tres eixos fonamentals:
 - XEASPV com a **reserva ideològica i creativa**
 - XEASPV com a forma de generar **intercooperació i xarxes**
 - XEASPV com a mecanisme d'**incidència política i social**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

*Valoracions sobre el lloc que hauria d'ocupar
XEASPV al seu context social i d'influència*

- **Convergència** amb la resta de models de l'economia transformadora o alternatives al model clàssic
- Recuperació de les relacions amb **REAS Red de Redes**
- Ambivalències al respecte de les relacions amb els **moviments socials**
- Tornar a connectar amb el **“carrer”**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

Valoracions sobre com ha de funcionar XEASPV

- Falta de disposició de **temps** com a barrera per a la participació
- Solapament entre XEASPV i altres **espais de militància o incidència** com a barrera per a la participació
- Consens al respecte de la necessitat d'una **secretaria tècnica**

**APROXIMACIÓ
QUALITATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORI
A COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I
SOLIDÀRIA EN EL
PAÍS VALENCIÀ**

Anàlisi dels grups de discussió

Necessitat de prioritització

- Necessitat de prioritzar qüestions i eixos de treball

**APROXIMACIÓ
PARTICIPATIVA A
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I LIGADA
A L'ECONOMIA SOCIAL I
SOLIDÀRIA DEL PAÍS
VALENCIÀ**

APROXIMACIÓ PARTICIPATIVA A L'ECOSISTEMA D'EMPREDORI A COOPERATIVA I LLIGADA A L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA EN EL PAÍS VALENCIÀ

FORTALESES

- Socis externs per a l'abastiment de despeses comuns
- Venda directa de productes a clients
- Consciència del propòsit transformador

OPORTUNITATS

- Projectes europeus
- Serveis/productes directes a clients
- Creixent interès per l'ESS

- Autoexplotació laboral
- Dependència sector públic per al finançament
- Gran número de propostes perdudes
- Treball cíclic

- Canvi de govern
- Poc reconeixement dels projectes participatius
- Augment de la competència
- Incertesa econòmica
- Desconexió amb la clientela general
- Escassa adaptació tecnològica

DEBILITATS

AMENACES

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS PER A
L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMENT DE
L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I L·LIGADA A
L'ECONOMIA SOCIAL I
SOLIDÀRIA**

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

*Composició objectiva i subjectiva de l'ecosistema
de l'ESS al País Valencià*

- La major part de les entitats es constitueixen com a **cooperatives i associacions o fundacions sense ànim de lucre**
- Presenten **nivells de facturació modestos i tamany prou reduïts**
- Distribució sectorial marcadament **terciaritzada**
- **Abast no massa ample:** poques entitats actuen a nivell estatal, i molt poques a nivell europeu o internacional
- La major part **es van crear al llarg de l'última dècada**, tot i que a partir de la crisi generada pel COVID 19 s'ha detectat una davallada en el ritme de creació de noves entitats
- Fort **arrelament amb els principis de l'ESS**

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

*Diagnòstic de la situació actual de l'Economia
Social i Solidària al País Valencià*

- Valoració **negativa**
- Qüestionament de molts dels èxits assolits des de XEASPV
- Pèrdua d'**estabilitat econòmica** i funcional/estructural
- Pèrdua de **poder d'interlocució** amb l'administració pública
- Davallada molt significativa dels **nivells de participació**
- Falta de **visibilitat** als diferents espais socials i d'influència
- Percepció de que XEASPV no té molt **impacte social**
- Desconnexió pel que fa als **canals de comunicació** entre XEASPV i la societat en general

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

*Diagnòstic de la situació actual de l'Economia
Social i Solidària al País Valencià*

- **Barreres detectades:**
 - Dificultats per tal de **visibilitzar-se** entre les ciutadanes
 - Incapacitat per tal de generar un **mercat social integral**
 - Incapacitat per generar **suport institucional** i un **marc normatiu adaptat** a les necessitats de l'ecosistema
 - Dificultats per tal de generar **fonts de finançament**

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Eixos de treball de cara als pròxims anys

- Tres postures bàsiques:
 - XEASPV ha de centrar-se en la generació d'ESS entenent que la militància es pot exercir des d'altres espais com els **moviments socials** o les **agents d'incidència política sectorials**
 - XEASPV ha de prioritzar la relació amb els **moviments socials**
 - XEASPV ha de mantindre una **postura intermèdia**

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Eixos de treball de cara als pròxims anys

- Què necessiten o esperen les entitats de XEASPV:
 - Entre entitats del **sector primari i secundari** s'espera que XEASPV siga una **reserva ideològica i creativa**
 - Entre entitats del **sector terciari** s'espera que XEASPV funcione com a mecanisme d'**incidència política i social**
 - XEASPV ha de funcionar com a espai que permeta generar **intercooperació i xarxes**
 - **Visibilitzar** el paradigma de l'**ESS** entre la ciutadania

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Eixos de treball de cara als pròxims anys

- Per **visibilitzar-se** als diferents espais socials i d'influència XEASPV necessita de:
 - **Temps** per generar relacions de confiança, en l'acompanyament i la presència activa amb els moviments socials
 - Poder de **convocatòria** i generació d'un **mercat social** que atenga les necessitats reals de les consumidores
 - Generació de **vincles** per introduir-se en les institucions educatives i realitzar un treball de sensibilització
 - **Augment del nombre d'entitats** que formen part de la xarxa i dels fluxos econòmics que mou

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Eixos de treball de cara als pròxims anys

- XEASPV necessita consolidar l'ecosistema de l'ESS al País Valencià i recuperar la seua posició estratègica en diversos sentits:
 - Captació de noves entitats sòcies
 - Consolidació econòmica i financera de les entitats que ja formen part
 - Foment de la participació de les entitats a la xarxa
 - Enxarxament i intercooperació
 - Estabilització de l'estructura operativa i funcional

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPREDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Funcionament intern de XEASPV

- Dos tipus de tasques:
 - Treball de manteniment estructural de la xarxa
 - Realització de **projectes** que permeten expandir l'ecosistema, visibilitzar la xarxa i el paradigma de l'ESS i enfortir la intercooperació
- Es considera fonamental **estabilitzar la secretaria tècnica** com a eix fonamental de l'estructura de XEASPV
- Possibilitat d'obrir un camí cap a l'**autofinançament** a partir de:
 - Un **augment de les dimensions** de la xarxa
 - Un **augment de l'import** de les quotes
 - Una apertura d'una línia d'oferiment de **serveis professionals d'assessorament**

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

Funcionament intern de XEASPV

- Es considera que la **realització de projectes** ha de ser l'eix que permeta expandir i visibilitzar la xarxa. Dues possibilitats:
 - Treball voluntari de les entitats
 - Treball de les entitats fent **servir XEASPV**
- No hi ha predisposició massa favorable a **augmentar grau d'implicació**
- Únicament al voltant d'un **terç (36,36%)** estan disposades a **implicar-se més**. La major part han estat creades durant l'última dècada

**CONCLUSIONS I
RECOMANACIONS
PER A L'EXPANSIÓ I
DESENVOLUPAMEN
T DE L'ECOSISTEMA
D'EMPRENEDORIA
COOPERATIVA I
LLIGADA A
L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EN EL PAÍS
VALENCIÀ**

La identitat de XEASPV

- Dos debats:
 - **Flexibilització** dels principis i els estàndards per tal d'incloure nous projectes a la xarxa
 - Capacitat d'exercir **incidència política** front a l'administració pública

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

- *BOE-A-2011-5708 Ley 5/2011, de 29 de marzo, de Economía Social.* (s. f.). Recuperado 25 de octubre de 2024, de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2011-5708>
- Chaves Ávila, R., & Monzón Campos, J. L. (2018). La economía social ante los paradigmas económicos emergentes: Innovación social, economía colaborativa, economía circular, responsabilidad social empresarial, economía el bien común, empresa social y economía solidaria. *Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa*, 93.
- Duque, P., Meza, O. E., Giraldo, D., & Barreto, K. (2021). Economía Social y Economía Solidaria: Un análisis bibliométrico y revisión de literatura. *REVESCO. Revista de Estudios Cooperativos*, 138. <https://dx.doi.org/10.5209/REVE.75566>
- Hernández, G., Baisotti, P., & Li, F. (2021). *Economía Social Solidaria y la COVID-19. Propuestas para una salida global.* Editorial Universidad Estatal a Distancia.
- Ministerio de Industria y Turismo (2024). *Cifras PYME. Datos septiembre 2024.* <https://ipyme.org/Publicaciones/Cifras%20PYME/CifrasPyme-septiembre2024.pdf>
- Morais, L. (2020). La importancia del ecosistema emprendedor para la economía social y solidaria en la nueva era tecnológica. *Revista Iberoamericana de Economía Solidaria e Innovación Socioecológica*, 3. <http://dx.doi.org/10.33776/riesise.v3i1.3678>
- Sanz Abad, J. (2019). Economía social y solidaria, emprendimiento social y economía popular en la sociedad post-crisis. *Revista de Antropología Social*, 28 (2). <https://dx.doi.org/10.5209/raso.65612>
- Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària del País Valencià (XEASPV). (2022). *Pla estratègic REAS-PV.* Recuperado de <https://xeas.org/wp-content/uploads/2022/10/REAS-PV-Document-final-1.pdf>
- XEAS PV. (2024, febrero 9). *Manifest de l'Economia Solidària* -. <https://xeas.org/manifest/>